

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI

7/37370 GK 65

Sayı : Z-81625851-610- 38
Konu : Soru Önergesi (7/37370)

29.06.2026

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 15.12.2025 tarihli ve E-43452547-120.07.04-1757971 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ile Diyarbakır Milletvekili Sayın Serhat EREN tarafından yöneltilen 7/37370 Esas Numaralı yazılı soru önergesine ilişkin cevap aşağıda sunulmuştur.

“5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 28. Maddesi uyarınca, sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce malûl sayılmayı gerektirecek şekilde engelliliği bulunan, bir diğer ifadeyle çalışma gücü kaybı ağır düzeyde olan sigortalılara en az 15 yıldan beri sigortalı olmaları ve 3960 gün prim ödeme gün sayıları bulunmaları şartı ile yaş şartı aranmaksızın yaşlılık aylığı bağlanmaktadır. Çalışma gücü kaybı hafif düzeyde olan sigortalılara en az 18 yıldan beri sigortalı olmaları ve 4680 gün prim ödeme gün sayıları bulunmaları, çalışma gücü kaybı orta düzeyde olan sigortalılara en az 16 yıldan beri sigortalı olmaları ve 4320 gün prim ödeme gün sayıları bulunmaları halinde yaş şartı aranmaksızın yaşlılık aylığı bağlanmaktadır. Bu kapsamda, engelli vatandaşlar için yaş şartı aranmaksızın yaşlılık aylığı bağlanmasına ilişkin koşullarda, sigortalıların doğuştan veya sigortalı olarak ilk defa çalışmaya başladığı tarihten önce engelli olmaları veya sonradan engelli hale gelmeleri yönünden herhangi bir ayırım yapılmamaktadır.

7538 sayılı Kanun öncesi mevzuatta; 2008 yılı Ekim ayı öncesinde sigortalı olup aylık bağlanacak statünün 5510 sayılı Kanunun 4/1-(a) bendi kapsamında bulunan sigortalılar bakımından, 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu’nda ‘çalışma gücü kaybı oranı’ kavramına yer verilmiş olmasına rağmen ikincil mevzuatta ‘Erişkinler İçin Engellilik Değerlendirmesi Hakkında Yönetmelik’ hükümlerine atf yapılması sebebiyle ‘engellilik oranı’ esas alınmakta; Gelir İdaresi Başkanlığı Merkez Sağlık Kurulunca gelir vergisi açısından 1, 2 veya 3. derece engelli indiriminden yararlanabileceğine ilişkin belge düzenlenen sigortalılara, yaş şartı olmaksızın belirli gün sayısı üzerinden yaşlılık aylığı bağlanmakta idi.

Ancak, 2008 yılı Ekim ayından sonra ilk defa sigortalı olanlar için engellilik oranı esas alınan vergi indirim belgesi ile emeklilik imkanı bulunmamakta, bunun yerine 28.09.2021 tarihinde yürürlüğe konulan ‘Maluliyet ve Çalışma Gücü Kaybı Yönetmeliği’ne göre Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Kurulları tarafından tespit edilecek çalışma gücü kaybı oranlarına göre en az %40 çalışma gücü kaybı tespit edilmesi halinde emekli olunmaktadır. Bu durum, hem sigortalılar arasında farklı uygulamalar yapılmasına hem de kontrol dışında yürütülen uygulamalar kapsamında alınan kararlar çerçevesinde yaşlılık aylığı bağlanmasına sebebiyet vermektedir.

Bu itibarla yapılan değişiklikler ile 2008 Ekim ayından önce sigortalı olan ve aylık bağlanacak statüsü 4/1-(a) kapsamında olanlar için vergi indirim belgesi esas alınarak yürütülen emeklilik işlemlerinin de Sosyal Güvenlik Kurumu Sağlık Kurulları tarafından tespit edilecek çalışma gücü kaybına göre belirlenmesi ile sigortalıların emeklilik işlemlerinde norm ve standart birliği sağlanması amaçlanmıştır.”

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Vedat İSHKHAN
Bakan